MORİTANYA ÜLKE PROFİLİ



T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü
2025

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLER 2

2. GENEL EKONOMİK DURUM 5

3. DIŞ TİCARET 9

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR 14

5. TÜRKİYE ile TİCARET 16

EKLER: 18

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Moritanya İslam Cumhuriyeti
Bağımsızlık Yılı	28 Kasım 1960 (Fransa'dan)
Yönetim Şekli	Başkanlık Tipi Cumhuriyet
Başkenti	Nuakşot (Nüfus: 1,3 Milyon)
Nüfus	4,6 milyon (2025 yılı IMF tahmini)
Dil	Arapça (resmi dil)
Din	%99 Müslüman
Yüzölçümü	1.030.700 km^2
Arazi Kullanımı	Tarım Arazisi %38,5, Orman %0,2, Diğer %61,3
Başlıca Şehirler	Nuakşot, Nema, Kaedi, Kiffa, Nauadhibou
Para Birimi	Ugiya (MRO)
Etnik Yapı	Siyah Morlar %40, Beyaz Morlar %30, Diğerleri (Sahraaltı Afrikalılar- özellikle Tukulorlar, Fulubeler,ve Soninkeler) %30.
Uluslararası Telefon Kodu	+222

Kaynak:Economist Intelligence Unit(EIU), IMF, CIA Factbook

Etnik yapı

Moritanya halkının % 70'ini Arap - Berberi asıldan gelen Morlar (Moritanyalılar) ile mor siyah melezleri oluşturmaktadır. Morlar Moritanya dışında Batı Afrikada yer alan Fas, Senegal, Mali ve Gambiya'ya da yayılmışlardır. Morlar genelde beyaz tenli olmakla birlikte aralarında esmer ve siyah tenli ve çoğunlukla melez olanlar da vardır. Morlar Arapça konuşmakta olup Müslümandırlar ve aralarında göçebe hayat hakimdir. Moritanya'da Morlardan sonra ikinci büyük etnik grup % 12'lik bir orana sahip olan Tukulorlardır. Tukulorlar da bütün Batı Afrika ülkelerine yayılmış olup, hepsi Müslümandır.

Moritanya dışındaki Tukulorlar Fulani dili konuşmakta iken Moritanya'dakiler daha çok Arapça konuşmaktadır. Üçüncü etnik grup olan Fulubeler nüfusun yaklaşık % 5'ine sahip iken dördüncü etnik unsur % 3'lük orana sahip olan Soninkelerdir. Moritanya'daki Soninkelerin tümü Müslümandır ve Azer dilini konuşurlar. Moritanya Soninkelerinin eğitim ve kültürel seviyeleri diğer gruplara göre daha iyi düzeyde olup, içlerinden çok sayıda ilim adamı çıkmıştır. Büyük Gana imparatorluğunu kurmuş olan Soninkeler Moritanya'nın özellikle güneydoğu bölgelerinde yerleşiktirler. Siyah ırk içerisinde yer alan önemli bir soy olan Buforlar Moritanya'nın yerleşik kabilelerinden olup, ülkenin Kuzey bölgelerinde yerleşiktirler. Siyah ırk içerisinde yer alan Peuhlar ise hayvan besleyen göçebe unsurlar olup, Nil nehrinin kuzeyinden ülkeye gelmişlerdir.

Nüfus

2023 yılı IMF tahminlerine göre Moritanya'nın nüfusu yaklaşık 4,4 milyon civarındadır. Nüfusun %40,4'ü 0-14 yaş arasında, %56,22'si 15-64 yaş arasında yer alırken 65 yaş ve üzeri nüfus ise %3,5'lik bir orana sahip bulunmaktadır. Ülkede ortalama yaş 19,5 olup, bu oran erkeklerde 18,6 kadınlarda ise 20,4'dür. Yıllık nüfus artış hızı %2,3'tür. Nüfusun % 99'u Müslüman olup, nüfusun %59'u kırsal kesimde %41'i ise kentlerde yaşamaktadır. Ülkede ortalama yaşam süresi 61,5 yıl olup, bu yaş kadınlarda 63,8 erkeklerde ise 59,3'dür. Ülkede 14-15 bin civarında HIV/AIDS'li insan bulunmakta olup, söz konusu virüsten yıllık ölüm sayısı 1.000 civarındadır. Nüfusun %51,2'si okuma yazma bilmekte olup bu oranın artırılmasına çalışılmakta ise de artış yavaş ilerlemektedir.

Siyasi Durum

Moritanya 28 Kasım 1960 yılında Fransa'dan bağımsızlığını kazandıktan sonra 1976 yılında eski İspanyol Saharası olan bugünkü Batı Sahara'ya dahil olmuştur. Fakat 3 yıl sonra ülkenin bağımsızlığını isteyen Polisario gerillalarının baskısı sonucu Batı Sahara'yı terk etmek zorunda kalmıştır. Moritanya'da 1984 yılında Maaouya Ould Sid Ahmed TAYA bir darbe ile başa gelmiş ve ülkeyi yaklaşık 20 yıl boyunca büyük bir baskı ile yönetmiştir. 2005 yılında kansız bir darbe ile devlet başkanı TAYA indirilerek demokrasiye geçmek için göreve gelen bir askeri konsey tarafından yönetilmeye başlanmıştır. 2007 yılında yapılan ilk hakkaniyetli ve özgür seçimler neticesinde bağımsız aday Sidi Ould Cheikh ABDALLAH seçimi kazanarak Devlet Başkanı olmuştur. Ancak Başkan Abdullah da Ağustos 2008'de askeri cunta ile görevden indirilmiş ve yerine General Mohamed Ould Abdel AZİZ göreve gelmiştir. Abdel AZİZ Temmuz 2009'da yapılan seçimle Devlet Başkanı seçilmiştir. Ülkede Fransa'dan bağımsızlığın kazanıldığı tarihten itibaren 10 adet darbe ve darbeye teşebbüs söz konusu olmuştur. Moritanya'da Afrika orijinli siyah Moritanyalılarla Arap ve Berberi ırkından olan beyaz ve siyah Morlar arasında etnik çatışmalar devam etmektedir. Moritanya demokrasi ile yönetilen ve çok partili yarı başkanlık sisteminin uygulandığı bir ülkedir. Çoğulcu liberal ve anayasal düzende idare edilen bir ülkedir. Ülke 2 Temmuz 1991'de yürürlüğe girmiş olan bir anayasayla yönetilmektedir. Devlet başkanı aynı zamanda hükümetin başkanıdır ve hükümet üyeleri devlet başkanı tarafından belirlenmektedir 1 Ağustos 2019 yılından itibaren Devlet Başkanı Muhammed Veled Gazvani, Hükümet Başkanı ise 5 Ağustos 2019 yılından itibaren Muhammed Veled Bilal'dir.

Ülkede iki meclisli bir parlamenter sistem hâkimdir. Senato 56 üyeli, Milli Meclis ise 95 üyelidir. Devletin resmi adı İslâm Cumhuriyeti olmakla birlikte İslâm kanunları tam anlamıyla uygulanmamaktadır. İslâm kanunlarının özel hallerle ilgili olanları uygulanmaktadır.

Moritanya'da bugün liberal ve demokratik bir anayasa uygulanmaktadır. 25 Temmuz 1991'de çoğulcu düzenlemeler ve basın özgürlüğü uygulanmaya başlanmış olup, 1992 yılında anayasa çerçevesinde ilk milletvekilliği ve senato seçimleri yapılmıştır. Ülkede yürürlükte bulunan sistem bugün yabancı yatırımcılara temiz bir iş ve yatırım ortamlarının oluşmasına imkan vermektedir.

Kabul edilen anayasa ile:
-Çoğulcu ve demokratik rejim,
-Bireysel ve kamusal özgürlükler,
-Temel vatandaş hakları,
-Kurum ve dernek kurma özgürlüğü,
-Basın özgürlüğü,
-Seçimlerin yapılış şekilleri,
-Anayasa konseyinin çalışma şekli,
-Mülkiyet hakkı,
-Politik ve sendikal haklar,
-Ekonomik ve sosyal haklar,
-Aile hakları garanti altına alınmıştır.
Moritanya idari açıdan da başkent yönetiminin dışında 12 idari bölgeye ve 50 yerel birime ayrılmış bulunmaktadır.

Coğrafi Konum

Moritanya İslam Cumhuriyeti 1,030,631 kilometrekarelik yüzölçümüyle dünyanın 29. en büyük ülkesi olup, Mısır ile hemen hemen aynı büyüklüktedir. Kuzeybatı Afrika ülkesi olan Moritanya'nın batısında Atlas Okyanusu, güneybatısında Senegal, güneydoğu ve doğusunda Mali, kuzeydoğusunda Cezayir, kuzeyinde ise Batı Sahra yer alır. Başkenti ve en büyük kenti olan Nuakşot, Atlantik kıyısında

bulunmaktadır. Cezayir'le 663 km, Mali ile 2237 km, Senegal ile 813 km, Batı Sahra ile de 1561 km'lik kara sınırı bulunmaktadır. Atlas Okyanusu ile de 754 km'lik bir sahil şeridine sahiptir.

Ülkenin büyük bölümü geniş düzlüklerden oluşmakta olup, merkezi bölgelerde bazı tepeler vardır. En yüksek noktası 915 m ile Kediet İclil'dir. Ülkenin ¾'ü Sahra Çölü ile kaplı olup, topraklarını yalnızca%1'i tarıma elverişlidir. Ülke topraklarının % 40'ı otlaklarla kaplı olup, % 15'i ise bozkırdır Aşırı otlatma, ormanların tahrip edilmesi ve toprak erozyonu ile birlikte ülkede hüküm süren kuraklıklar önemli bir sorun olan çölleşmeye yol açmaktadır. Ülkenin tek akarsuyu olan Senegal Nehri'nden uzak bölgelerde temiz su kaynakları azdır. Çöl iklimi etkisi altındaki ülkede genel olarak kuru, sıcak ve tozlu bir iklim hüküm sürmektedir. Özellikle Mart ve Nisan aylarında ortaya çıkan toz ve kum fırtınaları ile periyodik kuraklıklar ülkedeki hayatı olumsuz etkilemektedir.

Topraklarının önemli bir kısmını Büyük Sahra'nın devamı olan çöller oluşturmaktadır. Moritanya sıcak bir ülkedir. Güneyde tarıma elverişli küçük bir alanın dışında diğer topraklar genellikle kuraktır. Güney bölgesi kuzeye göre daha yağmurlu geçmektedir. Ülke genelinde gündüzler sıcak, geceler oldukça soğuk geçmektedir. Başkent Nuakşot'ta yıllık sıcaklık ortalaması 26,5 derece, yıllık yağış ortalaması 44 mm'dir. Kuzeyde Batı Sahra yakınında yani Fas sınırında bulunan Nawadhibu'da ise yıllık sıcaklık ortalaması 22,1 derece, yıllık yağış ortalaması 5 mm'dir.

Doğal Kaynaklar

Moritanya yer altı kaynakları bakımından önemli zenginliklere sahiptir. Moritanya'da varlığı tespit edilen 300 milyon ton civarında demir madeni bulunduğu bildirilmektedir. Demir madenlerinin büyük bir kısmı ülkenin Kuzeyinde Ruibat bölgesindedir. 1963 yılında çok uluslu MIFERMA firmasına verilen demir madenlerinin çıkarılması ve pazarlanması işletmeciliği 1974 yılında millileştirilerek Milli Madencilik Sanayi Kurumuna (SNIM) devredilmiştir. Demir madeninin ihraç edilmesi amacıyla Nouadhibou limanına kadar 700 km'lik bir demir yolu döşenmiştir.

Moritanya'nın yıllık 10-12 milyon tonluk demir ihracatı bulunmaktadır. Moritanya bu miktar ihracatla dünyanın 12. büyük ihracatçısıdır. Demir minerallerinin işlenmesi ve son ürünlere çevrilmesi SNIM tarafından yapılmaktadır. Demir minerali gerek istihdam gerekse gelir açısından Moritanya'ya büyük katkılar sağlamaktadır.

Moritanya bakır üretiminde de büyük bir potansiyele sahiptir. Bakır cevherleri özellikle kuzey bölgelerinde Guelb Mougreine ve Mauritanides çevrelerinde çıkarılmaktadır. Bu bölgede 550 bin tonun üzerinde bakır elde edilmektedir. Bakır cevherlerinin işletilmesi SOMMIMA şirketine verilmiştir.

Ülkede altın üretimi 2007 yılında başlamıştır. Kanadalı şirket Rio Narcea Gold Mines ülkede altın madeni arama faaliyetinde bulunmakta olup, altın arama ve işleme faaliyetlerini ülkenin Kuzeyinde Tassiast bölgesinde sürdürmektedir.

Moritanya'da önem taşıyan diğer madenler fosfat, tuz, alçıtaşı, çinko ve kurşundur. Yapılan son araştırmalar ülkede önemli miktarlarda elmas, altın, krom ve uranyum gibi madenlerin de varlığını ortaya koymuştur. Ülkenin doğu bölgelerinde birçok yabancı şirket maden arama ve işletme faaliyetleri için Moritanya hükümeti ile anlaşmalar imzalamış bulunmaktadır.

Moritanya'da petrol yatakları da keşfedilmeye başlanmıştır. Bugün için 300 bin varil civarında olan petrol üretiminin artırılması için çalışmalar yapılmaktadır. Ülkenin tesbit edilen doğal gaz rezervlerinin ise 30 milyar metre küp civarında olduğu tahmin edilmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar $)	10,72	11	11,95	12,85	13,46	14,33	15,14	15,5
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	6,8	6,3	4	4,3	4,4	5,6	4,6	3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- $)	2 421	2 430	2 582	2 717	2 784	2 897	2 995	3 000
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	4,9	2,5	2,5	3,6	3,8	4	4	4
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-8,7	-9,4	-7,2	-7,1	-6,2	-5,2	-6,1	-7,4
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	4,43	4,53	4,63	4,73	4,84	4,94	5,05	5,17
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	47,1	42,8	41,2	40,6	41	40,5	40,2	41,7

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

1970'li ve 1980'li yıllarda hüküm süren büyük kuraklıklara rağmen tarım sektörü, nüfusun yarısının geçim kaynağını temin ettiği sektör olarak Moritanya ekonomisindeki önemini halen sürdürmektedir. Moritanya zengin demir yataklarına sahip olup, demir minerali ihracatı toplam ihracatının % 40'ına ulaşmaktadır. Moritanya aynı zamanda balıkçılık açısından dünyanın en verimli sahillerinden birine sahip olmakla beraber özellikle yabancıların aşırı balık avlamaları ve yanlış avlanmalar sonucunda ülkede balıkçılık sektörü tehdit altındadır. 2000 yılından önce ülkede hüküm süren kuraklıklar ile hatalı yönetimler neticesinde ülkenin dış borçları artış göstermiştir. Şubat 2000'de Moritanya yüksek borçlu fakir ülkeler inisiyatifi grubunca hemen hemen bütün dış borçlarından arındırılmıştır. Aralık 2001'de doğrudan yabancı yatırımların önünü açacak düzenlemelere gidilmiştir. 2006 yılında Moritanya hükümeti ile IMF arasında üç yıllık Fakirliği Azaltma ve Gelişmenin Tesisi Anlaşması (PRGF) imzalanmıştır. Moritanya bu anlaşma kapsamında önemli mesafeler kat etmiş olmasına rağmen, IMF ve Dünya Bankası Ağustos 2008 darbesinden sonra yardımlarını ertelemiştir. Temmuz 2009'da yapılan başkanlık seçimlerinden sonra ise yardımlar tekrar serbest bırakılmıştır.

Ülkede petrol konusunda başlangıçta çok olumlu beklentiler olmasına rağmen bugün bu beklentileri karşılayan somut sonuçlar tam olarak alınamamıştır. Moritanya hükümeti özel sektör yatırımlarını ülkenin gelişmesi için zorunlu görmekte, bu yüzden özel sektör yatırımlarını teşvik etme gayreti içerisine girmiş bulunmaktadır. Hükümet aynı zamanda fakirliğin azaltılması hususuna büyük önem vermekte, sağlık ve eğitim sisteminin gelişmesi ve ülkedeki özelleştirmeler için çaba sarf etmektedir.

Moritanya'da ekonomik gelişme son yıllarda değişim göstermiştir. 2021 yılında % 2,4 oranında büyüyen GSYİH 2022 yılında % 6,8, 2023 yılında ise % 6,8 oranında, 2024 yılında da 6,4 oranında büyüme göstermiştir.

Moritanya'da GSYİH 2023 yılında 10,7 milyar dolar, kişi başına GSYİH ise 2404 dolar iken bu rakamlar 2024 yılında 11 milyar dolara ve 2430 dolara yükselmiştir. GSYİH'nın %27,8'i tarım sektöründen, %29,3'ü sanayi sektöründen, %42,9'u da hizmetler sektöründen karşılanmaktadır. Sanayi sektörü içerisinde yer alan madencilik sektörünün tek başına GSYİH'daki payı %15'in üzerindedir. Petrol ve doğal gazın GSYİH'daki payı ise bugün için %10'lar civarında olup, gelecekte bu payın artması beklenmektedir.

Moritanya'nın toplam işgücü varlığı 1,437 milyon civarında olup, toplam işgücünün %50'si tarım sektöründe, %40'ı hizmetler sektöründe %10'u da sanayi sektöründe istihdam edilmektedir. Ülkede işsizlik oranı yıllar itibariyle değişmekte olup, resmi kayıtlara %10'civarında gayri resmi bilgilere göre de %30 civarındadır.

Ülkede nüfusun %40'ı açlık sınırının altında yaşamaktadır. En fakir %10'luk nüfus toplam gelirin %2,5'ine sahip iken en varlıklı %10'luk kesim toplam gelirden %29,5 pay almaktadır.

Moritanya'da enflasyon oranı tek haneli rakamlarda gerçekleşmekte olup, 2021 yılında %3,6, 2022 yılında %9,6 2023 yılında ise %4,9 olarak gerçekleşmiş olup 2024 yılında ise %2,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tarım

Moritanya'da tarım sektörü istihdamın en yoğun olduğu sektördür. İstihdamın yaklaşık yarısı tarım sektörünce karşılanmaktadır. Gayri safi yurt içi hasılanın yaklaşık %27,8'i de tarım sektöründen elde edilmektedir.

Moritanya'da tarım yapılabilecek başlıca iki bölge bulunmaktadır. Bunlar Senegal nehri vadisi ile kuzeyde yer alan ve yağmurlu bölge olarak isimlendirilen bölümdür. Bu iki bölgede yapılan tarım birbirinden farklı özelliklerdedir. Senegal nehri vadisinde ticari ve sanayi amaçlı üretim söz konusu iken diğer bölgede daha çok geçimlik tarım söz konusudur. Moritanya'da verimli tarım alanları oldukça sınırlı olup, toplam arazinin %1'inin altındadır. Potansiyel tarım yapılabilecek alanların büyüklüğü 400 bin hektar civarındadır.

Moritanya'da üretimi yapılan bitkisel ürünlerden bazıları Millet, sorgum, mısır, pirinç, hurma ve fasulyedir. Hububat üretiminde yetersizlik söz konusudur. 120-130 bin ton civarında hububat üretimine karşılık 250-300 bin tonluk ithalat söz konusudur. GDM(Grands Domaines de Mauritanie) isimli yabancı şirket 2000 yılından itibaren Moritanya'da tarımsal pazarlama işinde faaliyet göstermekte ve özellikle Senegal Nehri vadisinde yetiştirilen yeşil fasulye, bamya, biber ve patates gibi sebzeleri hava ve deniz yoluyla Avrupa Birliği ülkelerine ihraç etmektedir.

Hayvancılık Moritanya'da geleneksel ve yaylacılık şeklinde yapılmakla birlikte ekonominin temel taşlarından birisidir. Hayvancılıkta son yıllarda toplu yoğun yetiştiriciliğe geçiş söz konusu olmaya başlamıştır. Ülke genelinde 2 milyon civarında sığır, 15 milyon civarında koyun ve 1,5 milyon civarında da deve varlığı olduğu bildirilmektedir. Başkent Nuakşot yakınlarında bulunan süt toplama ve paketleme tesislerinde son yıllarda artış görülmüştür. Süt ürünlerinin toplu üretiminde de artışlar göze çarpmaktadır. Özellikle deve sütünden elde edilen peynirler ülkede yoğun bir şekilde tüketilmektedir. Elde edilen süt ürünlerinin %90'ı iç piyasada tüketilmektedir.

Hayvancılıkla ilgili olarak Moritanya'da aşağıdaki alanlarda yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır.
-Yem bitkileri üretiminin artırılması,
-Yem imalatında kullanılan ürünlerin üretiminin artırılması,
-Bölgelere özgü hayvan çeşitlerinin ıslah edilmesi,
-Deri üretiminin değerlendirilmesi,
-Kümes hayvancılığı yetiştiriciliğinin geliştirilmesi

Sanayi

Su ürünleri işleme ülkedeki ana imalat sanayi olup, tesisler özellikle Nauadhibou'da bulunmaktadır. Su ürünleri işlemede ülkedeki en büyük sanayi İspanyol orijinli kurulmuş olup daha sonra devletin %51'inden fazla hisseye sahip olduğu Moritanya Balık Sanayi(IMAPEC)'dir. IMAPEC imalathanesinde tuzlama, kurutma, konserve etme, dondurma tesisleri ile balık unu üretim işleme tesisleri bulunmaktadır. Şirket ürettiği ürünlerin %95'inden fazlasını ihraç etmektedir. Aşırı avlanma önemli bir sorun olup, su ürünleri üretim ve pazarlamasında devletin yetersiz politika ve uygulamaları da sorunları beraberinde getirmektedir. Devlet su ürünlerine yönelik depolama ve ihraç imkanlarını artıracak yatırımlar ile sektörü geliştirmeye çalışmakta ise de bu yatırımlar yetersiz kalmakta hatta kurulan bazı tesisler yüksek su ve elektrik maliyetleri, uzman işgücü yetersizliği ve düşük hijyenik standartlar nedeniyle faaliyetlerine devam edememişlerdir. Balıkçılığın merkezi niteliğinde olan Nawadhibu'da balık işleme tesisleri yoğunluk kazanmıştır. Balık işleme tesisleri küçük sanayi kuruluşlarının % 60'ını oluşturmaktadır. Moritanya'da birer adet demir çelik ve şeker fabrikası bulunmaktadır. Ülkede kurulu bulunan fakat küçük ve orta ölçekli düzeyde faaliyet gösteren diğer imalat sanayileri ise kimya ve plastik tesisleri, gıda ve içecek tesisleri, metal ürünler üretim tesisleri ile inşaat malzemeleri, kağıt ve ambalaj materyalleri ve unlu mamüllere ait sınırlı sayıdaki tesislerdir.

Moritanya hükümeti Kanadalı Rex Diamond Mining Corporation, the American BHP Minerals ve Bab-Co, The France la Source ve The Australian Ashton West Africa Property Ltd. firmaları ile altın, petrol, fosfat, alüminyum ve bakır gibi minerallerin arama ve işletilme faaliyetleri için anlaşmalar imzalamış bulunmaktadır. Moritanya'da petrol rafinerisi bulunmakta olup, ülke Batı Afrika'da rafineriye sahip 4-5 ülkeden birisidir. Ülkede petrol arama çalışmaları devam etmekte olup, birçok yabancı firma ile anlaşmalar yapılmış bulunmakta ve gelecekte petrol üretiminin önemli ölçüde artırılması hedeflenmektedir.

Moritanya'da iç pazarın yeterli büyüklükte olmaması, uzman işgücü yetersizliği, altyapıdaki yetersizlikler, yüksek altyapı kullanım maliyetleri ve kredi imkanlarının yetersiz oluşu, yabancılara bu pazarı fazla cazip kılmamaktadır.

İmalat sanayi Nauakchott ve Nouadhibou civarında yerleşik olup, diğer illerde imalat sanayi henüz başlangıç aşamalarındadır.

Moritanya'da GSYİH'nın %29,3'ünü karşılayan sanayi sektöründe demir mineralleri %10, diğer mineraller %7, inşaat sektörü %6, su ürünleri sanayi %6 diğer sanayiler ise %9 civarında pay almaktadır.

Moritanya'da inşaat sektörü 1985'li yıllardan itibaren liberalleşme ile birlikte gelişme göstermeye başlamıştır. Ülkede değişik ölçeklerde firmalar faaliyete göstermeye başlamış, sektöre verilen çeşitli teşvikler ve birçok bürokratik engellerin kaldırılması ile sektör cazip hale gelmeye başlamıştır. Ülkede göçebe hayattan yerleşik hayata geçişte inşaat sektörüne büyük katkılar sağlamıştır.

Moritanya'da irili ufaklı 100'ün üzerinde inşaat firması faaliyette bulunmaktadır. Yabancı firmalar içerisinde faaliyeti en geniş olanlar Çin menşeli firmalardır. Yabancı firmalar çoğunlukla büyük ölçekli işleri ve özellikle altyapı işlerini üstlenmekte yerli firmalar ise daha küçük ölçekli işlere yönelmektedirler. Çin firmaları Moritanya'da birçok inşaat işleri gerçekleştirmiş olup, bunlar arasında Uluslararası konferans ve toplantı merkezi, çok sayıda adalet sarayı, başkentteki milli müze ve Nuakşot havaalanı bulunmaktadır. Çinli firmalar çoğunlukla Avrupalı firmalarla rekabet etmekte, Moritanya'lı firmalar ise Tunus ve Fas gibi yakın ülke firmaları ile rekabet içerisinde bulunmaktadır.

Altyapı

Moritanya'nın altyapısı oldukça geri düzeyde olup, hükümet altyapı yatırımlarını artırma gayreti içerisindedir. Bugün Moritanya'da 12 bin km yol ağı bulunmakta olup, bunun ancak 3 bin km'lik kısmı asfalttır. Nuakşot- Nouadhibou arasındaki karayolu 480 km uzunluğunda olup 2006 yılında açılmış ve ulaşımda önemli bir eksikliği gidermiştir. Bugün ülkede Kuzey-Güney segmentinde ve doğuda Mali'ye kadar olan güzergahta yol yapım düşünceleri bulunmakta olup, bunların finansmanında Avrupa Birliği ve Afrika Kalkınma bankası kaynaklarından istifade edilmektedir.

Ülkede demir yolu ağı son derece yetersiz olup demiryolu için fazla da bir çaba göze çarpmamaktadır. Ülkenin tek demiryolu güzergahı özellikle demir minerallerinin nakli için yapılmış bulunan Nouadhibou-Zouerate hattıdır.

Ülkede üç uluslararası düzeyde üç havalimanı bulunmakta(Nuakşot, Nouadhibou ve Atar havalimanları) ayrıca 10 adette ikinci derece havalimanı bulunmaktadır. Özellikle başkentteki havalimanının geliştirilmesine ve büyütülmesine çalışılmaktadır.

700 km'nin üzerinde Atlas Okyanusu sahillerine sahip olan Moritanya nispeten iyi hizmet veren liman imkanlarına sahiptir. Nuakşot limanı yıllık 1,5 milyon tonun üzerindeki yıllık kapasitesiyle ülkenin önemli limanıdır. Nouadhibou limanı ise yıllık 500 bin ton mal ve 11,5 milyon tonluk da demir minerali kapasitesine sahiptir. Limanlar konusundaki ana hedef bu limanların kapasitelerinin artırılmasıdır. Bu amaçla bu limanlara yönelik kapasite artırıcı projeler uygulanmaktadır.

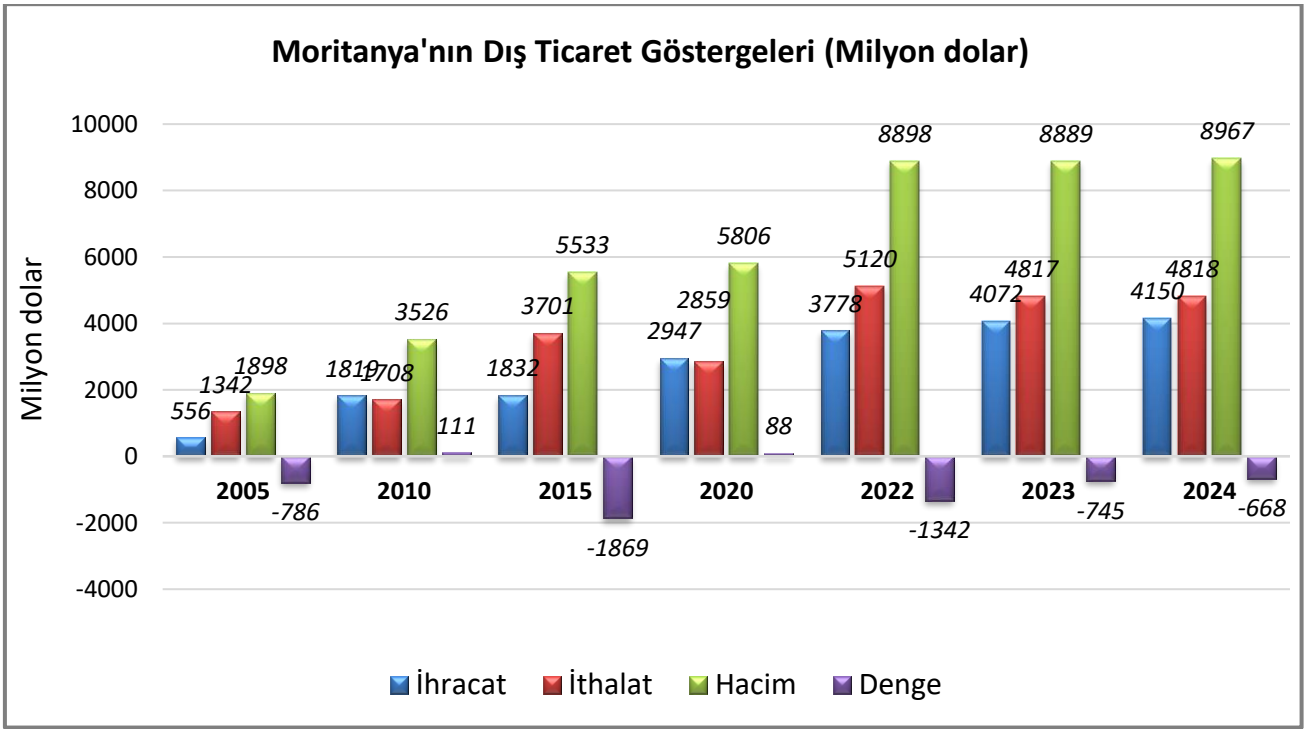
Moritanya'da 1,200 milyar KWH civarında bir elektrik enerjisi üretimi bulunmakta, bu enerjinin de %63,8'i termal enerji ve fosil yakıtlardan, %36,2'si ise hidroelektrik enerji olarak üretilmektedir. Moritanya'nın elektrik enerjisi tüketimi de üretimi civarında gerçekleşmektedir.

Moritanya'da yol inşaatları, konut ve bina inşaatları ve haberleşme sektörü gelişme gösteren sektörlerdendir. IMF, Dünya Bankası, Afrika Kalkınma Bankası ve Körfez fonları Moritanya'daki altyapı projeleri için önemli finansmanlar sağlamaktadır. Bugün için yeterli bir altyapı için önemli yatırımlara ihtiyaç duyulan Moritanya'da özellikle Uluslararası finansmanın etkinliğine ve petrol ile madenlerin üretim ve ihracatında meydana gelebilecek artışlara paralel olarak yaratılabilecek ilave gelirlere bağlı olarak altyapı yatırımlarında da artışlar beklenmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Dünyanın en fakir ülkelerinden birisi olan Moritanya'nın dış ticaret verileri de oldukça düşük düzeylerde seyretmektedir. Ülkede bugüne kadar ihracatın artırılması yönünde gösterilen çabalar, ihracatta belirli miktarlarda artışları beraberinde getirmiş olsa da ülkenin ihracat kapasitesinin oldukça düşük olması ve birkaç temel ürün dışında, özellikle ihracata yönelik sanayinin gelişme göstermemiş olması nedeniyle ihracat artış hızı sınırlı kalmaktadır. 2011 yılında özellikle demir madeni ihracatında önemli sıçrama kaydedilmiş olmakla beraber, Moritanya'nın ihracat düzeyi halen oldukça düşük düzeylerde seyretmektedir. Uluslararası Ticaret Merkezinin verilerine göre Moritanya'nın 2001 yılında ihracatı 347 milyon dolar iken 2015 yılında 1,832 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, Son üç dört yıl içerisinde de 3 Milyar doların üzerine çıkmış, 2023 yılında 4,1 milyar dolara 2024 yılında da 4,2 milyar dolara yükselmiştir. İthalatı ise 2015 yılına kadar genel olarak gittikçe artış göstermiş olup, 2021 yılında 3,9 milyar dolara yükselmiş, 2022 yılında ise 5,1 milyar dolar ile maksimum düzeyde gerçekleşmiştir. 2023 ve 2024 yıllarında ise ithalat 4,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Moritanya'nın dış ticareti genel olarak açık vermekte ve bazı yıllarda bu açık önemli boyutlarda gerçekleşmiştir. 2015 yılında 1,9 milyar dolarla maksimum miktarda gerçekleşen açık 2019 yılında 629 milyon dolara gerilemiş, 2020 yılında ise 87,7 milyon dolar fazla vermiştir. 2023 yılında 745 milyon dolar, 2024 yılında ise 668 milyon dolar açık söz konusudur.

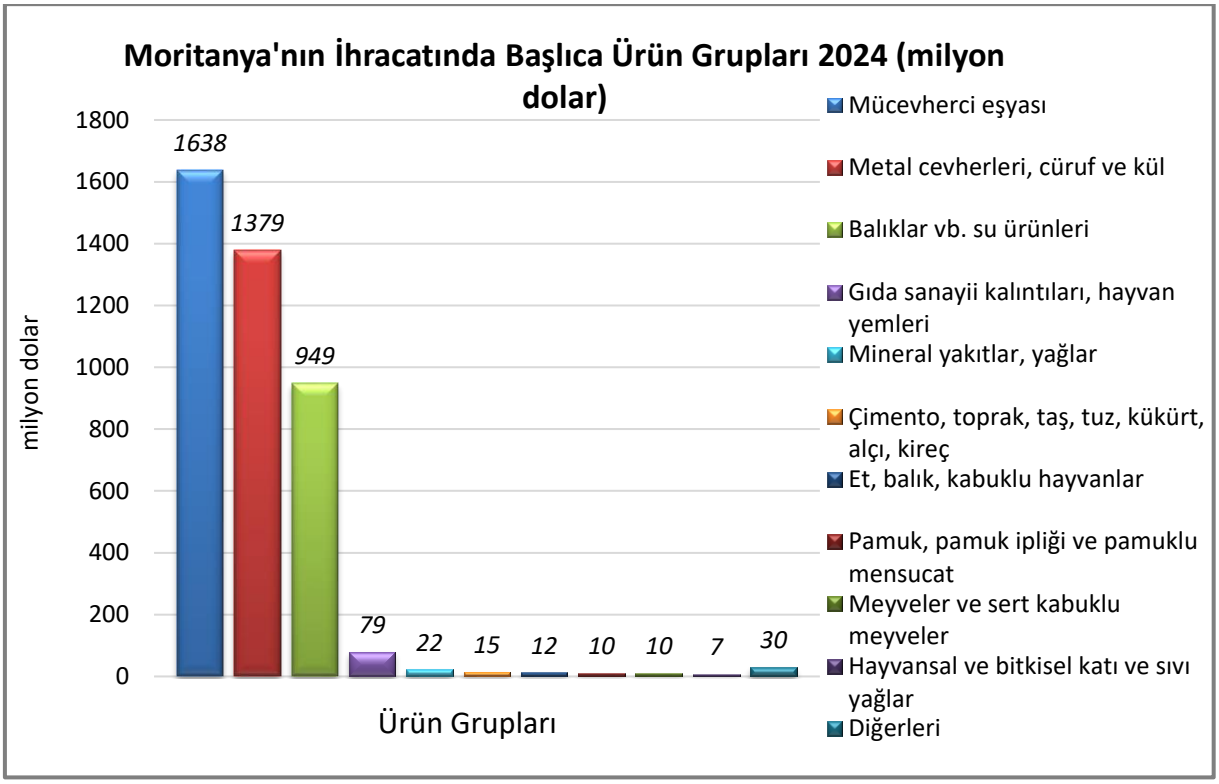


Kaynak:Trademap, 15/11/2025 tarihli Moritanya verileri

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

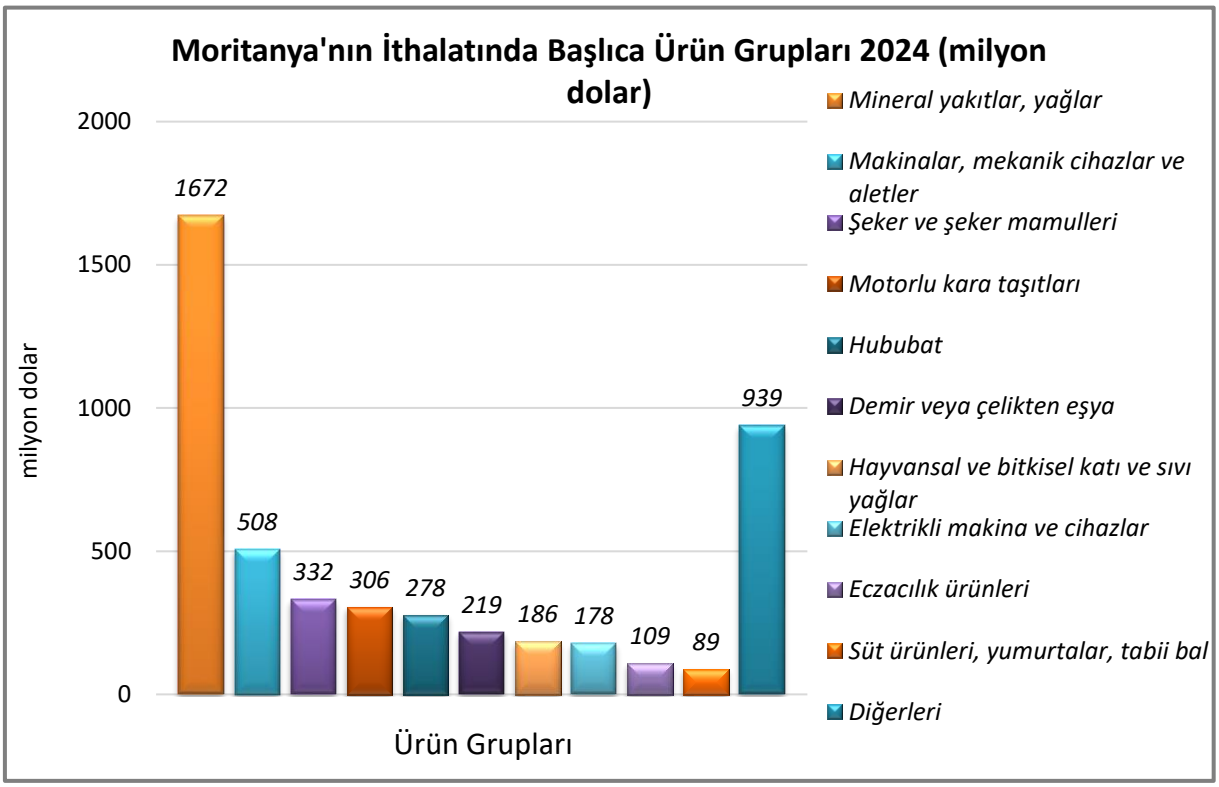
Moritanya'nın ihracatı sınırlı sayıda üründe gerçekleşmekte ve dörtlü bazda yaklaşık 200 civarında farklı ürün ihracatı sözkonusudur. Bu ihracatın da %90 dan fazlası altın, demir cevheri, su ürünleri ve bakır ihracatından oluşmaktadır.



Kaynak:Trademap, 52/11/2025 tarihli Moritanyqa verileri
Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

Moritanya’nın ithalatında ise en önemli ürünler petrol yağları, şeker, buğday, palm yağı ve otomobil gibi ürünleridir.



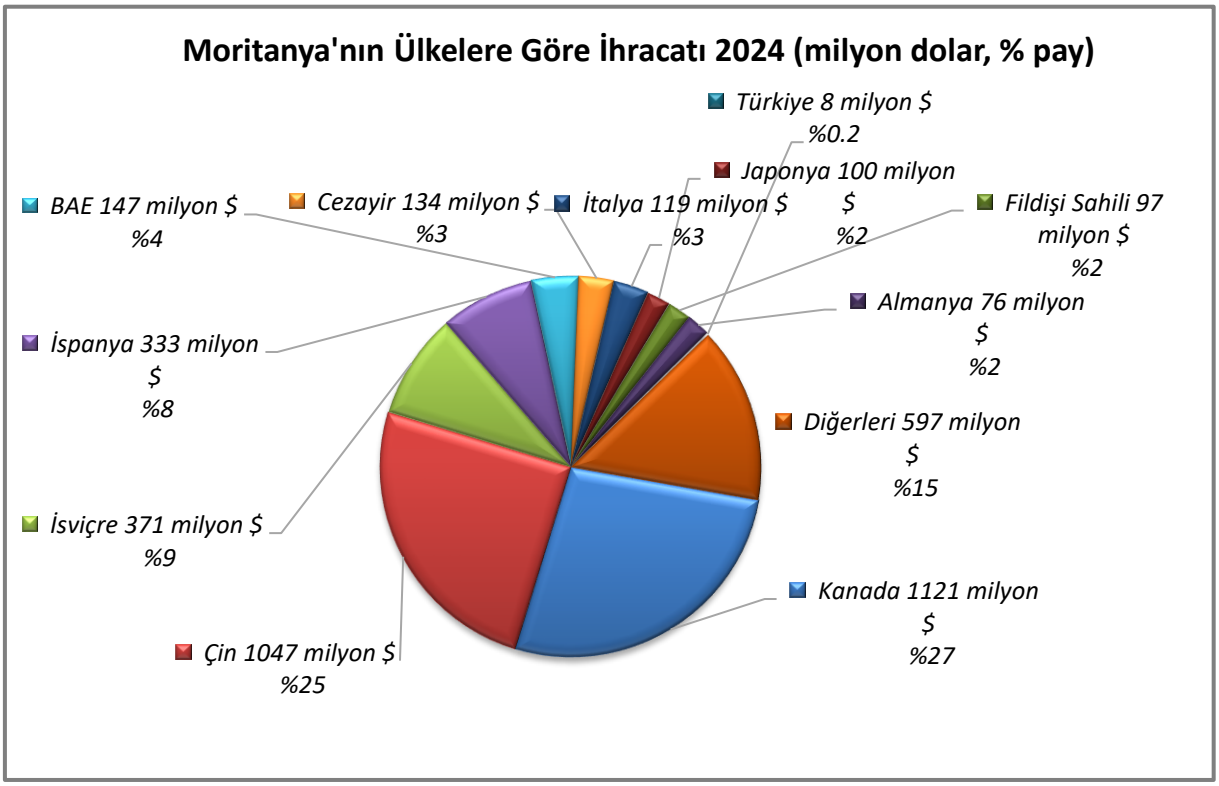
Kaynak:Trademap, 15/11/2025 tarihli Moritanya verileri

Detaylı tablo için tıklayınız

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Moritanya'nın ihracatında Kanada, Çin, İsviçre ve BAE en önemli yeri tutmakta, Türkiye %0,2'lik payı ile 29. sırada yer almaktadır.

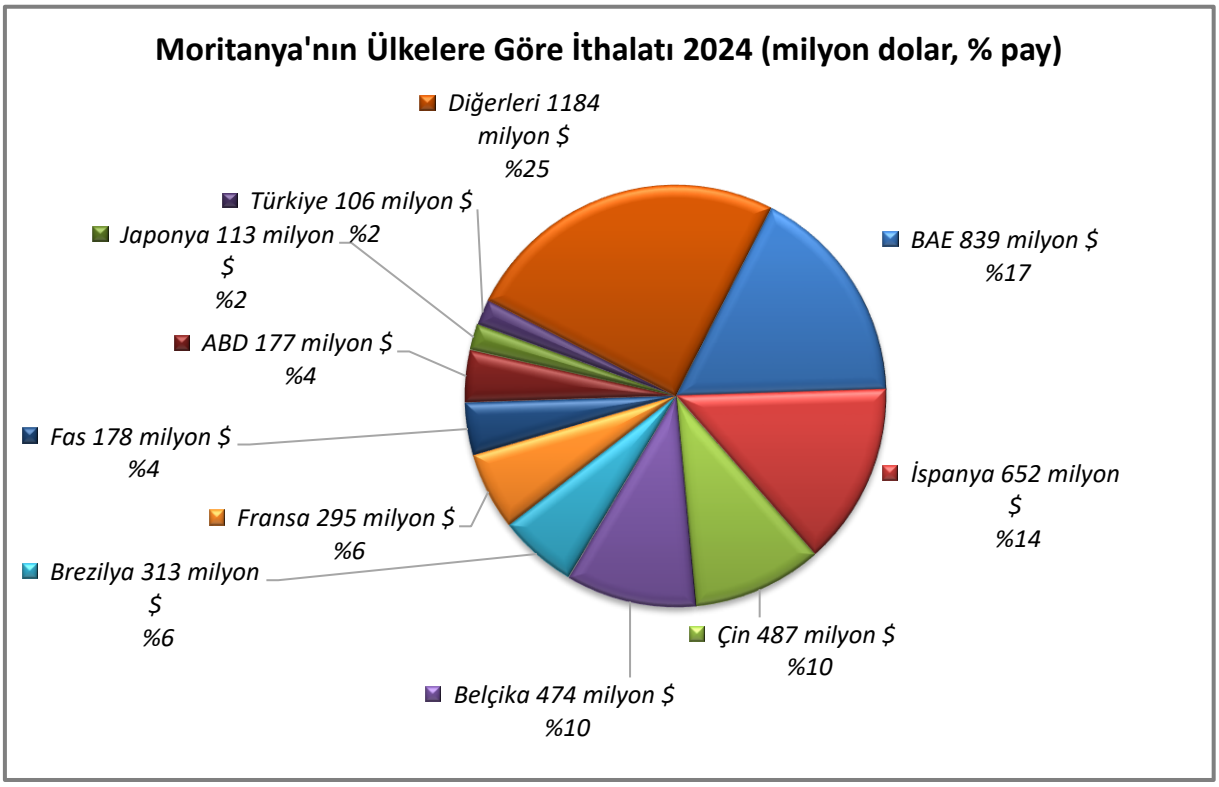


Kaynak:Trademap, 15/11/2025 tarihli yansıma veriler

Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

İthalatta ise BAE, İspanya, Çin ve Belçika en önemli yeri tutmakta , Türkiye % 2,2'lik payı ile 10. sırada yer almaktadır.



Kaynak:Trademap, 15/11/2025 tarihli yansıma veriler

Detaylı tablo için tıklayınız

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Moritanya Afrika kıtasında bugüne kadar doğrudan yabancı yatırımları düşük ve orta düzeylerde çeken ülke konumunda olmuştur. En yüksek doğrudan yatırım girişi 2012 yılında 1,4 milyar dolar ile gerçekeleşmiş daha sonraki yıllarda ise bu miktarın üzerine çıkılamamıştır. 2020 yılında 978 milyon dolar olarak gerçekleşen doğrudan yabancı sermaye girişi 2023 yılında girişi 1 milyar 031 milyon dolar olduğu tahmin edilmektedir. 2022 yılı sonunda doğrudan yabancı sermaye stoğu 12 milyar doların üzerinde gerçekleşmiştir.

Yatırım Prosedürleri

Moritanya'da yatırımlar 2002 tarihinde çıkarılan kanuna göre yapılmaktadır. Çıkarılan kanun yerli, yabancı ve karma yatırımları düzenlemektedir. Moritanya birçok uluslararası anlaşmayı imzalamış bir ülkedir. Bu anlaşmalar arasında Çok Uluslu Yatırım Garanti Ajansı Anlaşması(MIGA), Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Sözleşmesi(WIPO), Devletlerarasında oluşan Uluslararası uyuşmazlıklar sözleşmesini (ICSID) de imzalamış bulunmaktadır. Birçok ülkeyle çifte vergilendirmenin önlenmesi ve yatırımların karşılıklı korunması anlaşmalarını da imzalamıştır. Birçok anlaşmada onay aşamasında bulunmaktadır. Ülkede kişilerin ve hakların korunması anayasal güvence altındadır. Mülkiyet hakkı genel bir hak olup, çok çeşitli varlıklarda haklar söz konusu olabilmektedir.

Moritanya kanunlarına göre özel mülk ediniminde yabacılarla Moritanya vatandaşları hemen hemen eşit haklara sahiptirler. Sonuçta milliyeti ne olursa olsun herhangi bir şahıs veya şirket şahsi varlıklarını veya gayrimenkullerini serbestçe edinebilmekte veya bunları serbestçe transfer edebilmektedir. Buradaki serbestinin özü ülkeye giriş ve çıkışların Aralık 1964 tarihli kanunla garanti altına alınmış olmasıdır. Bu yüzden bu konularda yabancılar için özel bir kısıtlama veya özel bir uygulama söz konusu değildir. Moritanya'ya yatırım yapmak isteyen bir yabancı şirketini rahatça kurabilmekte veya kurulu firmalarla rahatça ortaklıklar oluşturabilmektedirler. Moritanya kanunlarına göre yabancı yatırımcıların gayrimenkul ediniminde engelleyici bir husus bulunmamaktadır. Ayrıca devlet bazı durumlarda milli veya yabancı yatırımlarda özel amaçlarla bazı imtiyazlarda uygulayabilmektedir.

Yabancı yatırımcıların öncelikle Maliye Bakanlığına müracaat etmeleri gerekmekte olup gayrimenkul kiralama veya satın alma işlemi herkes için eşit koşullarda uygulanmaktadır. Başvuru sahibine 30 gün içerisinde yatırım sertifikası verilmekte ve 2000 yılı 205 sayılı kanuna göre şirketlere muamele edilmektedir. Kanunlara uygun olan her şahıs özel şirket kurmada serbesttir. Anonim şirket kurulmasında minimum 7 ortağın ve minimum 5 milyon ouguiya tutarında bir sermayenin bulunması gerekmektedir. Limited şirket kurulmasında ise en az iki ortağın olması ve minimum sermayenin ise 1 milyon ouguiya miktarında olması gerekmektedir. Moritanya'da yatırım yapmak isteyen yabancıların şirket kurmalarında Moritanya şirketler kanununa uymaları gerekmektedir. Ticaret kanunu tüm yerli veya yabancı ortakların şirkette eşit olan haklarını garanti etmekte ve korumaktadır.

Şirketin kurulması aşamasında ana sözleşmede istenen başlıca belgeler: sözleşme belgesinin kopyaları, ortakların tam listesi, ortakların şirket sermayesindeki payları, müşterek ve ticari kayıt ve ilgili vergi idaresince verilen ve sertifikalandırılan varlık beyanıdır.

Moritanya'da her ne kadar şirketin idaresinde serbestlik var ise de, bu durum da emniyet altına alınmış olup ilgili yasal düzenlemeler yapılmıştır. İş kanununda istihdam politikası ile ilgili standart

düzenlemelere yer verilmiştir. İş kanunu yabancı firmaların yabancı eleman çalıştırmasını da mümkün kılmaktadır. Firmalar ürettikleri ürünü fiyatlandırma serbestisine sahip olup aynı zamanda üretimde kullanacakları hammaddeleri de ithal etme serbestisine sahiptirler.

Finansal Sektör

Moritanya'da finansal sektör oldukça geri düzeyde olup, özellikle kentlerdeki faaliyetleriyle ön plana çıkmaktadırlar. Kırsal kesime yönelik finansal işlemler son derece sınırlı düzeyde yapılmaktadır. Bankacılık sektörü finansal sektördeki işlemlerin %80'ini oluşturmaktadır. Ülkede 10 adet ticari banka faaliyet göstermekte olup bunlardan birisinin hisselerinin %50'si devlete aittir. Yabancı orijinli bankalar yeni yeni sektörde faaliyet göstermeye başlamış olup iki Fransız bankası şubeleri ile faaliyette bulunmaktadır. Moritanya'da bankalar şeffaf olmayan uygulamalar, devletin sisteme ciddi önem vermemesi ve yetersiz altyapı nedeniyle çeşitli problemlerle karşı karşıya kalmaktadırlar.

Moritanya'da başta merkez bankası olmak üzere devlet finansal sektörün reformu için yeni düzenlemeler yapmaya başlamış olup özellikle yeni bankacılık kanununu çıkarmak için çaba göstermektedir. Son zamanlarda bankacılık sektöründe alınmış olan ve alınacak tedbirler özellikle sektörde rekabeti geliştirecek, yabancı bankaların girişini kolaylaştıracak ve tam operasyonel sistemi mümkün kılacak tedbirlerin olmasına çaba gösterilmektedir.

Ülkede özel sektöre ve şahıslara kredi verilmesi oldukça sınırlı düzeydedir. Kredi maliyetlerinin yüksek oluşu yatırımları da olumsuz etkilemektedir. Ülkede bir sermaye piyasası da oluşmamıştır. Ülkede Merkez bankası ve bankaların dışında bir leasing şirketi ile devlete ait Tarımsal Tasarruflar ve Kredi Kooperatifleri Birliği (NUACCSM) faaliyet göstermektedir.

Moritanya'da faaliyet gösteren başlıca ticari bankalar aşağıda verilmektedir.
Banque Arabe Africaine en Mauritanie,
Banque Arabe Liyenne Mauritaienne pour le Commerce Extérieur,
Banque Internationale pour la Mauritanie,
Banque Maurienienne Nationale,
Banque Mauritanienne pour le Commerce International,
Banque Mauritanienne pour le Développement et le Commerce,
Banque Mondiale en Mauritanie,
Caisse Centrale de Coopération Économique,
Chinguitty Bank,
Generale de Banque de Mauritanie pour l'Investissement et le Commerce,
Union de Banques de Development

Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2023	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon $)	1 031,00	1 321,00	1 500,00	1 450,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	9,80	11,70	11,30	9,30
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon $)	5,00	3,00	2,00	2,00

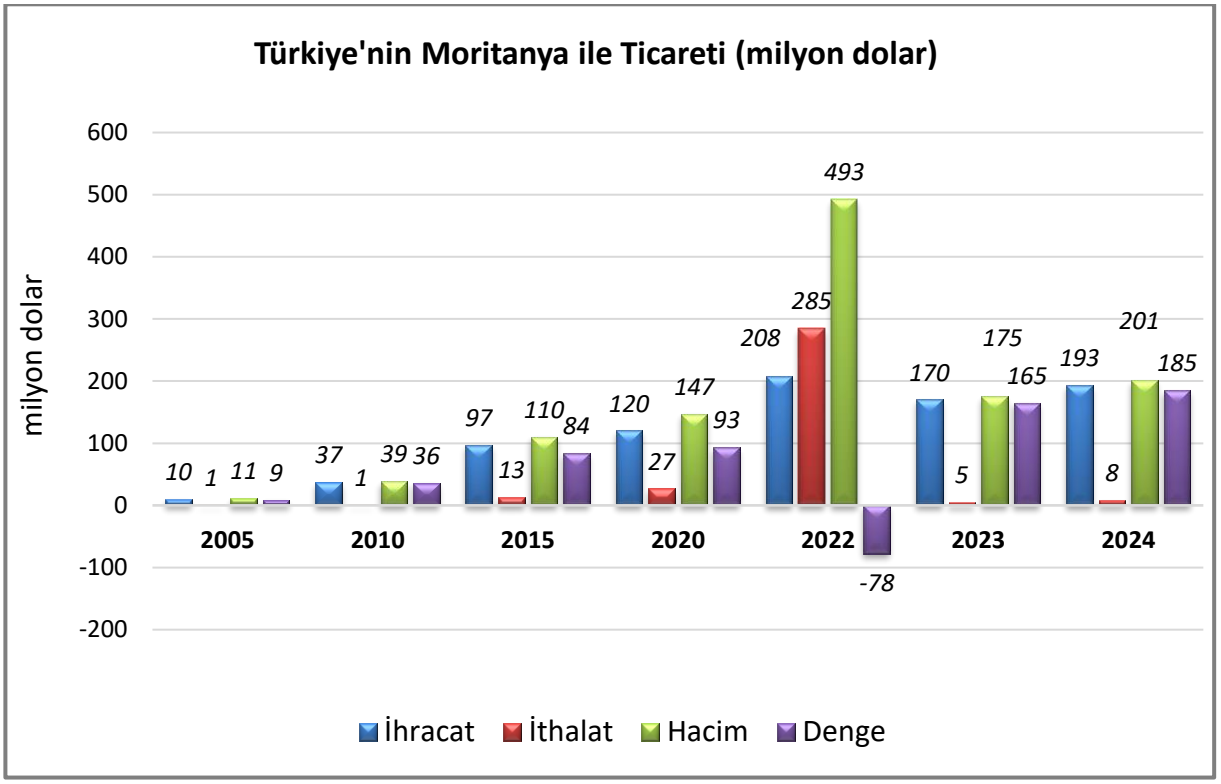
(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye Moritanya dış ticareti sürekli ülkemiz lehine fazlalık vermektedir. Ülkemizden Moritanya'ya olan ihracat son yıllarda önemli gelişme göstermiştir. 2021 yılında 409 milyon dolarla maksimum düzeye ulaşan ihracatımız 2024 yılında 193 milyon dolar olarak gerçekleşmiş, ithalatımız ise oldukça düşük düzeylerde iken 2021 yılı itibarıyla 277 milyon dolara, 2022 yılında 285 milyon dolarla maksimum düzeye ulaşmış, 2024 yılında ise 8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında dış ticaretimiz 185 milyon dolar ülkemiz lehine fazlalık vermiştir.

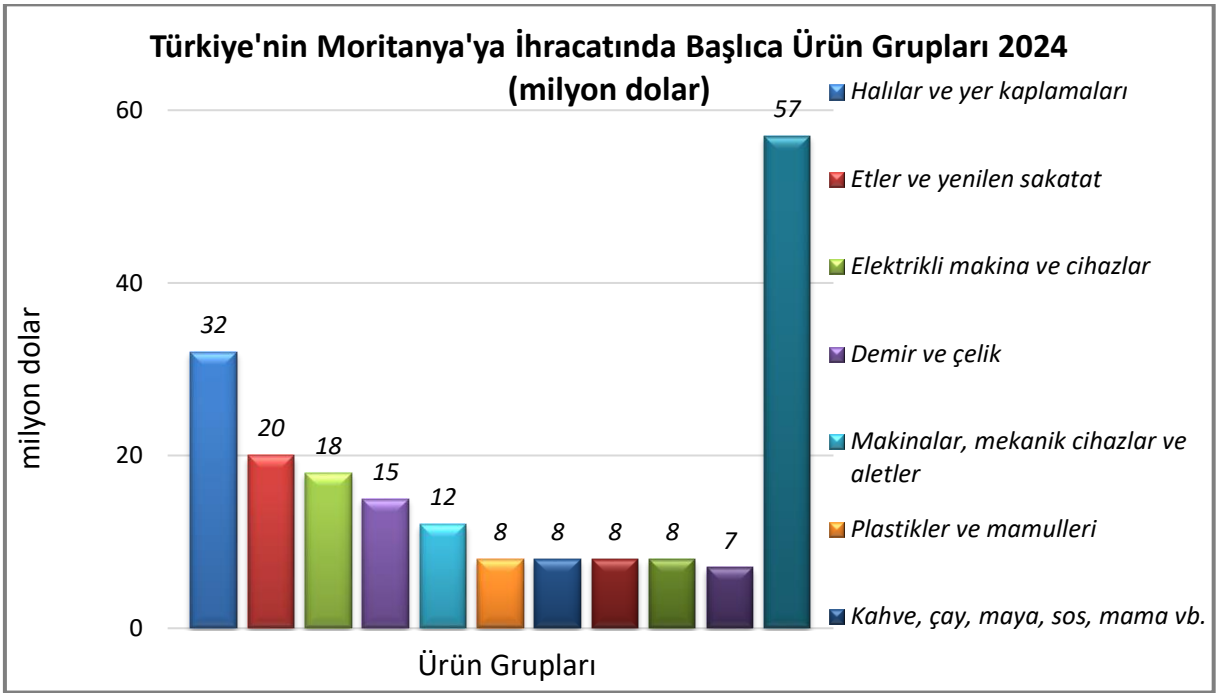


Kaynak:ITC Trademap, Türkiye verileri)

Başlıca Ürünler İtibariyle Dış Ticaret

İhracat

Türkiye'nin Moritanya'ya ihracatında beyaz et, halılar ve yer kaplamaları, inşaat demiri, elektrik akümlatörleri ve mayalar önemli yeri tutmaktadır.

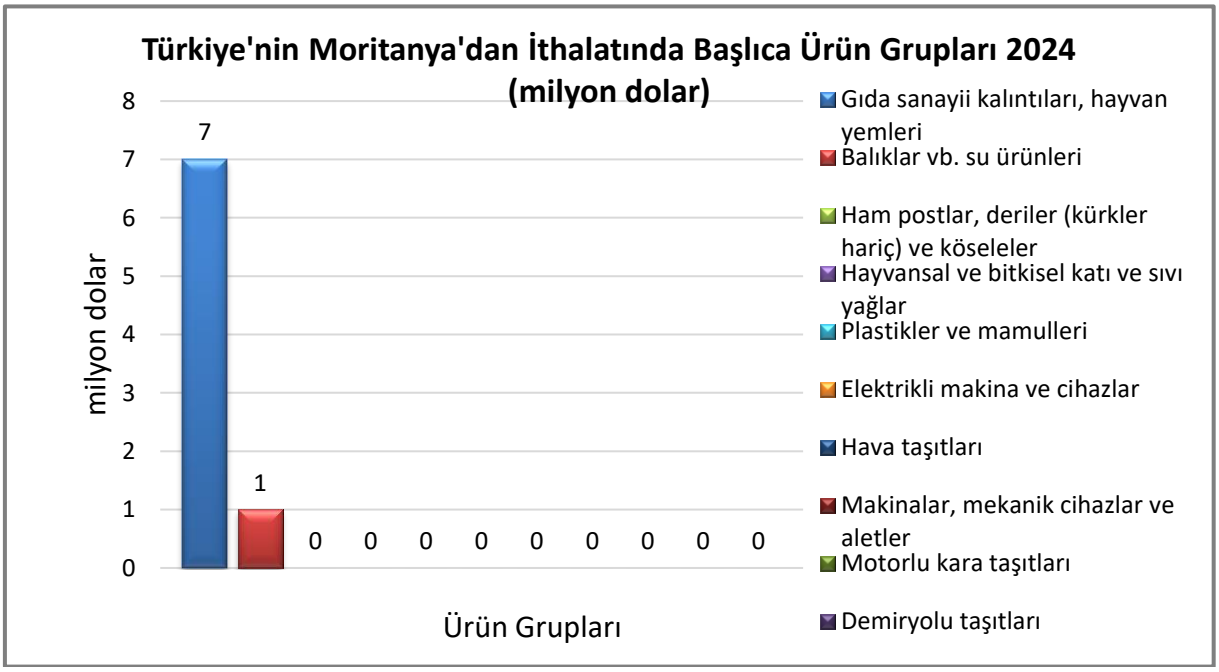


Kaynak: Trademap, (Türkiye verileri)

Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

Moritanya'dan ürünler itibariyle ithalatımız oldukça sınırlı sayıda üründe gerçekleşmektedir. 2024 yılında dörtlü bazda 10 kalem ürünün ithalatı gerçekleşmiştir. Moritanya'dan ürünler itibariyle ithalatımızda et, sakatat ve deniz hayvanı unu ve pelletleri, su ürünleri ve hayvan derileri en önemli yeri tutmaktadır.



Kaynak: Trademap, (Türkiye verileri)

Detaylı tablo için tıklayınız

EKLER:

EK-1: Moritanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**3 778 019**	**4 071 589**	**4 149 553**	**100**	**1,9**
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 169 249	1 520 190	1 637 579	39,5	7,7
2.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	1 338 582	1 412 034	1 173 178	28,3	-16,9
3.	307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	523 050	378 173	460 867	11,1	21,9
4.	303	Balıklar (dondurulmuş)	323 504	273 256	447 525	10,8	63,8
5.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	133 344	127 691	205 610	5	61
6.	2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	125 315	93 571	78 779	1,9	-15,8
7.	306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	26 742	11 657	28 107	0,7	141,1
8.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	23 537	19 515	21 584	0,5	10,6
9.	2505	Her nevi tabii kum	105	0	12 760	0,3	-
10.	807	Kavunlar (karpuzlar dahil) ve papaya (taze)	2 390	16 133	9 939	0,2	-38,4
11.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	8 463	7 865	9 925	0,2	26,2
12.	1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülasa ve suları	9 284	8 563	9 334	0,2	9
13.	302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	8 681	8 860	8 159	0,2	-7,9
14.	1504	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	25 949	19 852	6 948	0,2	-65
15.	3101	Hayvansal veya bitkisel gübreler	8 675	6 846	6 191	0,1	-9,6

Kaynak:Trademap, 15/11/2025 tarihli Moritanya verileri

EK-2: **Moritanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**5 119 811**	**4 816 929**	**4 817 890**	**100**	**0**
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 915 983	1 658 292	1 612 345	33,5	-2,8
2.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	297 500	301 762	330 394	6,9	9,5
3.	1001	Buğday ve mahlut	322 482	223 516	251 436	5,2	12,5
4.	8703	Otomobiller	110 865	88 291	159 696	3,3	80,9
5.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	48 942	155 411	155 889	3,2	0,3
6.	8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	109 806	154 466	143 984	3	-6,8
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	49 798	103 643	105 248	2,2	1,5
8.	7326	Demir veya çelikten eşya	22 328	45 917	101 377	2,1	120,8
9.	402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	57 470	52 515	69 827	1,4	33
10.	2523	Çimento	67 668	63 363	64 240	1,3	1,4
11.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	52 527	56 691	56 716	1,2	0
12.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	42 029	58 146	51 895	1,1	-10,8
13.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	35 840	49 728	50 131	1	0,8
14.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	105 378	46 392	46 092	1	-0,6
15.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	65 648	20 421	45 973	1	125,1

Kaynak:Trademap, 15/11/2025 tarihli Moritanya verileri

EK-3: Moritanya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		**3 778 019**	**4 071 589**	**4 149 553**	**100**	**1,9**
1.	Kanada	696 585	995 383	1 120 575	27	12,6
2.	Çin	881 153	923 791	1 046 557	25,2	13,3
3.	İsviçre	219 332	299 476	371 230	8,9	24
4.	İspanya	424 155	250 831	333 252	8	32,9
5.	BAE	206 332	226 713	146 907	3,5	-35,2
6.	Cezayir	160 008	332 526	134 218	3,2	-59,6
7.	İtalya	194 770	153 632	119 089	2,9	-22,5
8.	Japonya	188 375	142 865	100 324	2,4	-29,8
9.	Fildişi Sahili	142 137	70 563	96 901	2,3	37,3
10.	Almanya	40 076	34 293	76 022	1,8	121,7
11.	Nijerya	12 279	3 481	67 183	1,6	1 830
12.	Avustralya	93 234	106 482	62 893	1,5	-40,9
13.	D. Kongo	6 135	45 851	53 456	1,3	16,6
14.	Fransa	81 896	69 770	46 537	1,1	-33,3
15.	Kamerun	21 733	15 633	42 733	1	173,4
…	…	…	…	…	…	…
29.	Türkiye	19 895	4 514	8 197	0,2	81,6

Kaynak:Trademap, 15/11/2025 tarihli Moritanya verileri

EK-4: Moritanya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		**5 119 811**	**4 816 929**	**4 817 890**	**100**	
1.	BAE	937 090	888 308	838 547	17,4	-5,6
2.	İspanya	824 186	615 044	652 071	13,5	6
3.	Çin	201 335	385 928	487 243	10,1	26,3
4.	Belçika	251 408	519 559	474 143	9,8	-8,7
5.	Brezilya	210 175	223 326	313 075	6,5	40,2
6.	Fransa	341 689	334 221	294 546	6,1	-11,9
7.	Fas	191 576	224 916	177 508	3,7	-21,1
8.	ABD	151 911	185 497	176 506	3,7	-4,8
9.	Japonya	348 854	100 575	113 187	2,3	12,5
10.	Türkiye	60 688	93 619	105 689	2,2	12,9
11.	Endonezya	174 136	158 207	105 331	2,2	-33,4
12.	Malezya	63 883	151 689	90 924	1,9	-40,1
13.	Almanya	76 861	91 115	89 417	1,9	-1,9
14.	Cezayir	96 150	96 724	81 585	1,7	-15,7
15.	Hindistan	56 950	105 588	76 329	1,6	-27,7

Kaynak:Trademap, 15/11/2025 tarihli Moritanya verileri

Ek-5: **Türkiye'nin Moritanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**207 589**	**169 891**	**193 016**	**100**	**13,6**
1.	207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	19 387	18 391	19 820	10,3	7,8
2.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	12 777	11 460	16 862	8,7	47,1
3.	5703	Halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları (tufte edilmiş)	8 797	10 497	14 360	7,4	36,8
4.	7214	İnşaat demiri	4 034	5 753	10 294	5,3	78,9
5.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	5 638	6 355	8 882	4,6	39,8
6.	2102	Maya	5 214	4 301	7 151	3,7	66,3
7.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	5 576	6 546	7 065	3,7	7,9
8.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	158	3 307	6 414	3,3	94
9.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	3 484	3 522	4 716	2,4	33,9
10.	7321	Demir veya çelikten sobalar, mutfak soba ve ocakları, barbekü, mangal, gaz ocakları vb ile bunların aksam ve parçaları	2 990	5 313	3 859	2	-27,4
11.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	1 663	2 377	3 348	1,7	40,8
12.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	2 597	2 083	2 960	1,5	42,1
13.	8502	Jeneratörler	1 761	2 450	2 844	1,5	16,1
14.	1902	Makarnalar ve kuskus	1 895	1 750	2 808	1,5	60,5
15.	4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mafhaza, torba vb.	815	796	2 678	1,4	236,4

Kaynak: Trademap, (Türkiye verileri)

Ek-6: **Türkiye'nin Moritanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**285 173**	**4 765**	**8 270**	**100**	**73,6**
1.	2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	21 123	3 928	6 939	83,9	76,7
2.	303	Balıklar (dondurulmuş)	179	97	1 059	12,8	991,8
3.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	0	0	71	0,9	-
4.	4102	Koyun ve kuzuların ham derileri	35	0	70	0,8	-
5.	302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	35	84	49	0,6	-41,7
6.	4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	53	27	28	0,3	3,7
7.	8512	Motorlu taşıtlar, bisiklet, motosikletlerde için aydınlatma veya işaret cihazları, cam siliciler vb tertibat	0	5	18	0,2	260
8.	3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	0	0	9	0,1	-
9.	3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	0	0	7	0,1	-
10.	4103	Diğer ham post ve deriler	0	76	5	0,1	-93,4
11.	3910	Silikonlar (ilk şekillerde)	0	0	4	0	-
12.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	0	0	1	0	-
13.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	1	0	1	0	-

Kaynak: Trademap, (Türkiye verileri)